

Artėja seimo rinkimai

Spalio mėnesį vyks [seimo rinkimai](#). Daug partijų, daug kandidatų, daug rūpesčių. Bet ar rinkimai padės? Pažiūrėkime į du svarbius [rūpesčius](#): korupcija ir [pajamų mokesčiai](#) ir ką apie juos sako 3 didesnės partijos.

Korupcija valstybės [pinigus nukreipia vieno žmogaus asmeniškam naudojimui](#) – tie pinigai jau [negalės būti naudojami bendrai gerovei](#). O Lietuvoj [skursta](#) 21% žmonių. Todėl svarbu korupciją sumažinti.

[Mokesčių](#) pinigus valdžia naudoja vargšams padėti, mokykloms gerinti, pensijom mokėti ir kraštui valdyti. Svarbu, kad valdžia surinktų pakankamai pinigų savo darbui. Taip pat svarbu, kad mokesčių sistema būtų [teisinga](#).

Štai vienas mokesčių sistemos pavyzdys: visi moka 1% savo [pajamų](#) valdžiai. Sakykim, Jonas uždirba \$100 į metus, o Rasa uždirba \$1,000 į metus. Reiškia, Jonas mokės \$1 valdžiai, o Rasa mokės \$10. Jonui liks \$99, o Rasai liks \$990. Valdžia surinks \$11.

Štai kitas pavyzdys: Jei žmogus uždirba \$100 ar mažiau, jis moka 1% savo pajamų valdžiai. Jei žmogus uždirba daugiau negu \$100 į metus, jis moka 10% savo pajamų valdžiai. Šioj sistemoj, Jonas mokės \$1 valdžiai, o Rasa mokės \$100. Jonui liks \$99, o Rasai liks \$900. Valdžia surinks \$101.

Kuri sistema yra teisingesnė? Kuri efektingesnė (surenka daugiau pinigų valdžiai)? Parašyk mums ką galvoji: redaktore@laikivaikams.org.

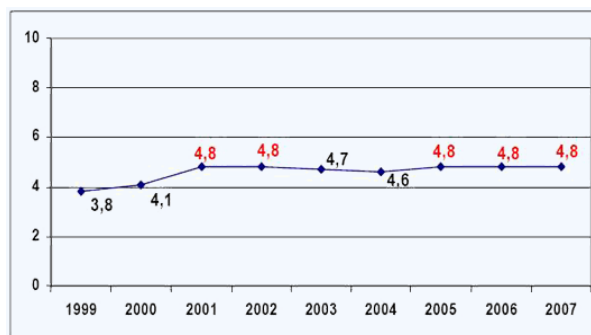
- Dabar Lietuvą valdo **Socialdemokratų** partija. Partijos vadas yra Lietuvos [Ministras Pirmininkas](#) Gediminas Kirkilas. Valdžia turi gerus [siekius](#), bet nesiseka juos atsiekti.

G. Kirkilas
(nuotrauka iš www.wikipedia.org)

Socialdemokratai pažadėjo kovoti prieš korupciją naudodami [skaidrumo](#) taktiką. Tai reiškia, kad žmonėms bus lengvai

[prieinama](#) informacija apie valdžios narių [veiklą](#). O jei žmonės žinos, ką valdžios nariai veikia, jiems bus sunkiau [isivelti](#) į korupciją.

Socialdemokratų taktika skamba gerai, bet jiems valdant korupcija padidėjo. Transparency International renka [duomenis](#) apie [kyšių dažnumą](#) ir didumą. Surinkus duomenis apie kyšius, Transparency International statistiškai [apskaičiuoja](#) korupcijos suvokimo indeksą, nuo 0 iki 10, kur "0" reiškia, kad beveik nėra korupcijos, o "10" reiškia, kad yra daug korupcijos - tai blogiausias indeksas. Štai Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas:

Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas 1999–2007 m.
(„Transparency International“)

Panašiai ir su [pajamų mokesčio](#) sistema: valdžia turi konkrečių [pasiūlymų](#) reformai, bet mokesčių sistema vis dar [gerokai į nauda](#) turtingiesiems – jie neturi mokėti mokesčio už [santaupas](#), [kapitalines pajamas](#), ir [nekilnojamą turta](#).

- **Tėvynės sąjungos** partijai vadovauja Andrius Kubilius, kuris būdavo Lietuvos Ministras Pirmininkas 1999 – 2000 m. Tai įvairių partijų sąjunga, [iskaičiuojant](#) Krikščionis demokratų ir Tautininkus.

Tėvynės sąjunga žada rinkti mokesčius už nekilnojamą turta ir kitas turtingesnių žmonių pajamas. [Pažadai](#) konkretūs ir realistiški.

Prieš korupciją žada kovoti, bet siūloma taktika neaiški. Sunku spręsti, ar jų pažadai realistiški.

A. Kubilius (nuotrauka iš www3.lrs.lt)

- Partijai “**Naujoji sąjunga**” vadovauja Artūras Paulauskas, 2000 – 2004 Seimo pirmininkas. Jos pažadai gerai skamba, bet nerealistiški arba neaiškūs.

Partija žada didinti [nacionalinį biudžetą](#), bet nedidinti mokesčių. Kaip valdžia gali turėti daugiau pinigų, jei nerinks daugiau mokesčių? Partija teigia, kad surinks daugiau pajamų [ekonomikos augimo dėka](#) ir taip pat [mažins valstybės išlaidas](#).

Skamba gerai, bet kaip gali ekonomika augti, jei dabar kraštas yra ekonominėje krizėje? Ir kurios valstybės išlaidos bus mažinamos? Tikime, kad ne pensijos ar mokytojų algos. Bet be konkrečių pasiūlymų, sunku spręsti, ar balsuoti už šią partiją.

A. Paulauskas (nuotrauka iš www.wikipedia.org)

Kovodama prieš korupciją, partija žada [įgyvendinti](#) „vieno langelio“ principą. Tai reiškia, kai žmogus turi reikalą su valdžia, jis turės tik vieną kontaktą, kuris bus už jo reikalą [atsakingas](#). O kadangi atsakomybė bus aiški, [korupcijai galimybė](#) bus mažesnė.

Dabartinė valdžia jau metus dirba šį principą įgyvendinti. Naujoji sąjunga nepaaiškina konkrečiai ką ji žada pakeisti. Todėl sunku spręsti, ar reiktų už ją balsuoti.

[Atgal](#)

Žodynėlis

seimo rinkimai: elections to Congress

rūpesčiai: klausimai, apie kuriuos reikia pagalvoti balsuojant; issues

pajamų mokesčiai: pinigai, kuriuos reikia mokėti vyriausybei; income tax

pinigus nukreipia vieno žmogaus asmeniškam naudojimui: pasiima sau pinigus, kurie skirti bendram labui; puts money into the

negalės būti naudojami bendrai gerovei: won't be available for the common good

skursti: gyventi vargingai, sunkiai; live below the poverty level

mokesčiai: pinigai, kurie mokomi vyriausybei; tax

teisinga: pagalvoja, ar visiems gerai, ne tik vienai grupei; fair

pajamos: ką uždirba per metus; income

Ministras Pirmininkas: Prime Minister

siekiai: darbai, kuriuos nori atlikti; goals

skaidrumas: permatomumas; transparency

prieinama: galima pasinaudoti; available

veikla: ką jie dirba; activities, actions

įsivelti: susipainioti intrigoje ar negerame elgesy; to get involved in

duomenys: objektyvi informacija; data

kyšiai: pinigai panaudojami papirkimui; bribes

dažnumas: kaip dažnai atsitinka; frequency

apskaičiuoti: naudoti matematinės formules; to calculate

pasiūlymas: patarimas; suggestion, proposal

gerokai į naudą: ypatingai naudinga; significantly benefit

santaupos: kas sutaupyta; savings (interest on savings)

kapitalinės pajamos: pelnas, kurį uždirba gamykla ar kitas verslas; capital income; net profit earned on capital used in production or other business

nekilnojamas turtas: namai, vasarnamiai, pastatai ir t.t.; real estate

įskaičiuojant: including

pažadai: pasakyti, kad padarysi; promises

nacionalinis biudžetas: kiek pinigų valdžia turi; national budget

ekonomikos augimo dėka: due to growth of the economy; reiškia, žmonės daugiau uždirbs, tai valdžia gaus daugiau mokesčių, net nepakėlus mokesčių procento

mažinti valstybės išlaidas: to reduce government spending; jei valdžia mažiau išleis, turės daugiau pinigų

įgyvendinti: padaryti; to put into practice, to translate into reality

atsakingas: tas, kuris veikia kokiam tikslui atsiekti; responsible

korupcijai galimybė: aplinkybės, kuriose gali pasirodyti korupcija; possibility of corruption